

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 Kanap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadása
 vagy megőrsésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes mások ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 16.

A fiók.

Nyiljatok csak, kedves fiókok, nyiljatok!

A fővárosban már csőd felé halad az üzlet. Hiába az iromba vörös betűkkel kiabáló firma: liga az általános választói joghoz! Önszegélyző szövetkezet főispánok kiváltására a zálogházból! Kis forgalom, nagy haszon! Hiába. Ismerjük, miféle firma. Kétféle sas a portékáján a védjegy, magyar embernek ingyen sem kell. Ha vörös is a sas, csak a régi Doppeladler az, vénségére pirosra mázolt tollakkal.

Szóval ismerős kis szatócsbolt. Látuk, micsoda derék alkalmazottjai is vannak: betörők, fosztogatók, utonállók, a kik miatt a fővárosban és a vidék nagyobb városaiban nincs biztonságban sem személy, sem vagyon s a kik szabad óráikban az általános választói jogot éltetik. Nos hát ezek le is járták alaposan az üzlet hírnevét. Budapesten az ördögnek sem kellene.

A központi czég siet tehát a vidékre, fiókküzeteket nyitni. Hátha még vannak a vidéken, a jó vidéken beugratható alakok?

Nyiljatok hát, kis fiókok, nyiljatok!

A ligafiók vagy fiókliga egyelőre a vörös czégtáblára tesz egy kis fehér és zöld színt is, vakulj magyarnak. Hadd jöjjön be a nyiladozó fiókba egy-egy te-

kintélyes naiv ur, a kinek neve pompás üzleti reklám lesz, akár a grófnők és csillagkeresztes hölgyek elismerő levelei. Én Csillag Annához. Majd később lekopik a fehér is, a zöld is, sőt levedlik a vörös is és marad a feketesárga. De már akkor késő lesz, mert a hatalom másé lesz, nem a magyaré.

A nemzetközi szabadkőműves-szociáldemokrata támadások ime uri szakosztályt szerveznek, liga czég alatt.

Miért? Mi czélből? S hová törek-szenek?

Igy kezdődött Franciaországban is.

Átsaptak a korrumpált császárságból az általános választói jog alapján szervezett képviselőre. S lett császári korrupció helyett szociáldemokrata korrupció. Romlott erkölcs volt alapja mind a kétnek. Csak az a különbség, hogy a császárság a nemzeti dicsőségért küzdött, a szociáldemokrata korrupció pedig a templomokat fosztja ki, a gyenge nőket, védtelen papokat üldöz s a Thugut-féle spiczli-rendszert vette át.

Olyasformán kezdtek Franciaországban is, mint most nálunk.

Ma még a kedves kis fiókák nem tudják, mi a végső czél. Elkápráztatja őket a fényes czégér: jogot a jogtalanoknak! De nem vizsgálják, vajjon kiknek adják azt a jogot? Olyanoknak-e, a kik azzal élnek, vagy olyanoknak, a kik visszaélnek vele, nem lévén még rá előkészítve?

Erdélyből rémhírek érkeznek: mozgolódnak a nemzetiségek s fenik a kaszákat a magyarok ellen. A magyarság védelemre készül. Minap egy kolozsvári kereskedőtől 50 fegyvert és 50,000 töltényt vittek egy magyar telepre. A nemzetiségek közt ismeretlen kezek titkon ingyen osztják a fegyvert s nyíltan követelik az általános választói jogot. Más eszközökkel, de ugyanazt teszik, mint a fővárosi hazátlanok.

Ki nem látja, hogy a lopva osztott fegyver is, a lopva becsempészet választói mozgolódás is csak a magyarság ellen irányul? Csak az eszköz kérdése, mellyel teszik tönkre Magyarország magyar és keresztény jellegét.

Mindenki látja, csak éppen a liga fiókküzelei nem.

Ki nem látja, hogy a szociáldemokrata vigécz szónokok is a magyar állam ősi nemzeti alapja ellen akarják felhasználni a követelt jogot?

Csak a liga fiókák nem akarják látni.

Toulonban nemrég felfedeztek egy kis ligát, mely szabadkőműves és szociáldemokrata védelem alatt következő czímmel alakult: Hazafiatlanok ligája. Czélja: a haza eszméjének kiirtása.

Ez a liga legalább őszintén beszélt.

Egyébként adatik tudtára az érdeklődőknek, hogy ma szabadkőműves égisz alatt megnyílik a fiókliga Nagyváradon. Akit odahúz a vére, ott lesz.

Dr. K. A.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Peti hazajött* . . .

Irta: Várady István.

I.

Lent a faluvégen sorakoztak egymás mellett a cigány viskók. Mintha versenyezni akartak volna abban, hogy melyikük alacsonyabb. A legutolsó viskóban, — melynek egyik talát a hegyoldall képezi — lakik a falu cigánykovácsa.

Most is ott ül a deresedő vén cigány a műhelyében, azaz, hogy nem is a műhelyében, hanem mellette. Összetett lábain ülve fujtatja ócska kézi fujtatójával a tüzet. Valamennyi eszköze mellette hever. Az ülő beütve a földbe, kalapács, harapófogó s egy néhány darab vas szétszórvva hever. Jobb kezénél, a földbe vájt gödör a hűtő, a vízmedenczét képezi.

Egy patkót készít lovára, a mely ott legel a patak széles partján. Hátsó ballábjára sántít. A két első lába össze van kötve, hogy el ne mehessen.

* Szerzőnek most megjelent könyvéből

A cigányviskó mellett terebélyes nagy fűz áll, a mely a forró napsugarak ellen hűs árnyat szolgáltat az átutazóknak, — most éppen a kovács egyetlen leányának Susannak. Koromfekete befönt, vállra bocsátott hosszú haja, olajbarna arca, tüzes fekete szemei, mintha csak arra volnának teremtve, — hogy büvöljenek. Büvöljenek mindenkit, a ki csak közelükbe jut.

Szemével rátapad pályába takart rajkójára, akit egy teknőben ringat. Kezeivel elhessegeti a legyeket, melyek picziny magzatjának nyugalmát zavarni akarják.

A vén cigány föl-fölkapja szemét az ülőről, áttekint a leányához, nézi, nézi . . . aztán mikor látja, hogy a leánya is feléje néz, hirtelen lekapja a tekintetét róla s üti a vasat tovább . . .

Az országuton porfelhő tűnik föl, melyből csakhamar kibontakozik egy lovas. Alig pár pillanat múlva a kovács előtt áll meg. Egy ügyes ugrással lent terem lováról. Délcezeg fú, napbarnított arcczal, csinos fekete bajuszszal. Gyönyörű természetéhez hozzásimul az elegáns szabású öltöny s kabátja föl kilátszik a derekára csatolt revolver börtökje. Leveszi siphá-

ját, letörli izzadt homlokát s leül a kovácscsal szembe.

— Adjon Isten Gazsi!

— Adjon Isten nagyságos urfi, csókolom a kezét. De jól méltóztatott tenni, hogy leszállott a lóról.

— Hát miért Gazsi?

— Nagyságos urfi, hát csak azért, hogy megnézzem a lónak a lábát. Ugy vettem észre a reggel, hogy egy kicsit sántít. Nem akarnám, hogy annak a lónak valami baja legyen.

— Hát csak nézze öreg. Hol van a lánya?

Ah! Látnom már.

Az ifju Bedő, a falu földesurának egyetlen fia, — mert hiszen ő volt, — a fa árnyékában telepedik le, Susan mellé.

— Miért vagy olyan bus Susan? Nem áll az jól neked. Az Isten nem azért teremtett, hogy mindig csak busulj. Hol van a gyermeked apja?

— Azt csak a jó Isten tudja. Mielőtt a gyermek megszületett volna, elhagyott engem. Nagyon szépen tudott muzsikálni. Elment a bandába.

— Mennyi ideje ment el?

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely reklám dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlet-táblázatral a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további partfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

A politikai válság.

A béke hírek még mindig előtérben vannak, de biztos kilátás még nincs.

A tények a következők:

Lukács Lászlónak nem volt semmiféle megbízatása, hogy az ellenzékkel tárgyaljon. Tette a saját jószántából és nyilván a szabadelvű párt megmentése céljából. Az ellenzék vezérei szívesen fogadták Lukácsot és külön-külön, de együtt is késznek nyilatkoztak, hogy a kibontakozási akcióba belemennek és a tisztesség által megengedett legszélsőbb határig elmennek a béke kedvéért.

Lukács bemutatott ugyan egy tervezetet, mely kizárólag a katonai és egyéb közös viszonylatokra vonatkozott, de ezt a vezérférfiak sem el nem fogadták, sem vissza nem utasították, hanem egyszerűen csak annyiban maradtak, hogy Lukács kísérletet tesz, hogy a korona és a többség között a megszakadt összeköttetést visszaállítsa.

Ebben a stádiumban volt az ügy, mikor Lukács és Fejérváry összekérültek. Meg kell tárgyilagosan állapitanunk, hogy Fejérváry az első pillanattól fogva szívesen vette Lukács fáradozását, rábeszélés nélkül vállalta, hogy Lukácsnak kihallgatást eszközöl ki és kijelentette, hogy siker esetén készségesen félreáll.

Bécsben Fejérváry és Lukács újból találkoztak és itt Fejérváry elmondta Lukácsnak, hogy a király szívesen fogadja, de előre jelzi, hogy vezényleti nyelvről nem lehet szó és hogy olyan békét kell csinálni, mely legalább husz évre biztosítja a hadsereget és ennek fejlődését minden rázkódítás ellen.

A megvalósítás menete pedig volna: A Házat elnapolják február 20-ig. Időközben folynak a tárgyalások. A kabinet esetleg Fejérváry nélkül Vörös Lászlóval vagy Lukácscsal, mint elnökkel, ismét felölti az átmeneti jellegét és addig marad hivatalban, míg az összes függő kérdéseket tisztába hozzák és helyébe léphet a

többségből vagy ujonnan alakított többségből vett kabinet.

Az általános választói jog bevezetését a békepontoszatok közé a király követeli Fejérváry reputációja érdekében. A törvényjavaslatot a legközelebbi napokban nyilvánosságra hozzák és Fejérváry tetszésére van bízva, hogy 19-én betérjessze-e vagy sem. Eziránt a hétfői minisztertanács fog határozni.

Ezek szerint tehát a béke még korántsem biztos és ha meglesz, akkor is jön még hosszú átmenet.

Fejérváry Bécsben.

Bécsből táviratozzák: Báró Fejérváry Géza miniszterelnök ma délelőtt lovag Pitreich közös hadügyminiszter látogatását fogadta, azután értekezett a ma reggel ideérkezett dr. Lukács György vallás és közoktatásügyi miniszterrel. A miniszterelnök és Lukács miniszter fél 11 órakor a Hofburgba mentek, ahol hagyományos módon megtörtént a barettumnak dr. Samassa József egri érsek részére való ünnepélyes átadása.

Bécsből jelentik nekünk: Fejérváry báró délelőtt a magyar miniszterium palotájában sokáig tanácskozott Pitreichcal és Lukács Lászlóval. Kihallgatáson ma délelőtt még egyik sem volt, mert a királyt az egri érsek biborosi ünnepségei veszik igénybe. Fejérváry holnap délután visszautazik Budapestre, ahol holnap este miniszteri tanácskozás lesz. A Neues Wiener Tagblatt szerint a béke megkötésére mindent kedvezően vannak disponálva, csak a mozdulatokkal nincsenek tisztában, melyek a kibontakozást biztosítják.

Beniczky megérkezett.

Beniczky Lajos alispán tegnapelőtt éjjel Fiume felől megérkezett. A keleti pályaudvaron fia, Péter várta, mert a hivatalnokoknak nem volt tudomásuk az alispán megérkezéséről. Mikor tegnap délelőtt Laszberg főispánnak

bejelentették az alispán megérkezését, ez Rómer alispán helyettesei együtt rögtön elhagyták a megyeház épületét. Allítólag a belügyminiszterhez hajtottak. Beniczky alispán kitűnő színben van és tudósítónknak kinyilatkoztatta:

— Öt év óta nem éreztem magam oly frissen, mint most.

Megérkezése után az alispán nyomban felkereste Fazekas főjegyzőt és hosszasan tanácskozott vele. A vármegye tisztviselői ma délelőtt az alispán hivatalos helyiségében gyülekeztek össze és nagy ovációval fogadták népszerű főnöküket. Mint értesülünk, Beniczky hétfőn átveszi hivatala vezetését.

Jellemző a megyeházán uralkodó hangulatra az alispán kedves huszárjának kijelentése. Örömkönyvekkel a szemében ujságolta:

— No most már én is embersorba kerülök. Eddig olyan voltam, mint a kivert kutya. Dejszen, majd csinál itt rendet a mi nagyságos urunk.

Fejérváry a helyzetről.

A Standard bécsi munkatársa meginterjúvolta Fejérváryt, a ki a következőket mondotta:

A koalíció hónapok óta mindent elkövetett, hogy Magyarország lakosságát felláztassa. De az egész országnak és magának a koalíciónak szerencséjére ez a lázadás nem sikerült. Ha ez a lázadás sikeres lett volna és ha a koalíció hatalomra jutna, akkor kénytelen volna vagy az ostromállapotot kihirdetni, vagy elbuknák. A koalíció lojalisan mondja magát, holott minden nap illojális. Nehéz a koalíció ellen törvényes eszközökkel harcolni, mert az egész sajtó mellette áll, rágalomokkal halmozva el a kormányt. Az egész világban nem hazudnak annyit, mint a koalíciós sajtókban. Nekünk mindössze egy vagy két ujságunk van, többet nem tarthatunk fenn, mert a sajtó drága Magyarországon. Azt nem tudjuk, hogy a válság miként fog végződni, ha mindennel kudarcot vallunk, akkor jön talán az abszolútizmus, nem olyan fegyver ugyan, melynek alkalmazása hasznos, de esetleg nem marad más választás.

És vannak akik azt mondják, hogy rövid abszolútizmus több érvénytelen kaosznál. Nagyon tévednek, akik azt hiszik, hogy a megyék fellázadtak. A megyék közül 60 lojalisan teljesíti kötelességét, de természetes, hogy a

— Hát lássuk csak. Ez a gyermek most aratáskor lesz egy éves, azelőtt pár nappal ment el az apja.

— Hm! Hát soh'se irt neked, vagy nem küldött-e valami pénzt?

Susan szemében könnyek csillogtak.

— Nem, sohasem.

Kis idő múlva folytatta:

— Néha úgy jön nekem, hogy meghalt, máskor meg úgy jön, hogy valami uri bandában muzsikál s elcsavarta valami nagycsicságának a fejét, mert hiszen tetszik tudni — a Peti szép fiú volt.

Erre az öreg kovács is előjött. A földről fölkapott vékony ágacskaival kivájta pipájából a bagót s mérgesen szólt:

— Hogy a gyehenna tüze égesse el a kezét, azt a melyikkel olyan szépen muzsikál.

— Hagyd el apám, ne bánts! — szólt Susan. Meglásd, egyszer vissza fog térni sok-sok pénzzel s boldoggá tesz mindnyájunkat.

— Hamarabb elveszited te a szemed világát, semhogy azt meglásd, — mormogott tovább az öreg.

— No öreg mi baja a lovamnak? — terelte át a szót Bedő.

— Mán hogy a lónak? Nincsen most már

annak semmi baja. Most már nem fog sántikálni. De mondok egy jó tanácsot. Ne vasaltasson többet annál a kovácsnál. Ott a nagyságos urfnak valami rossz embere van.

— Ne beszélj ilyeneket öreg. Mért volna ott nekem rossz emberem? Vétettem én valakinek valamit?

— Jól van nagyságos urfi. Hiszen tudom én azt, hogy áldott jó lelke van, de ne vasaltasson többet ott.

Bedő lóra ült, s mielőtt elment volna, oda szólt Susannak:

— Susan, estefelé hozd a szatyorodat, vagy küld el az apádat, ha te nem jöhetsz, adok egy pár sütetre való lisztet. — Ezzel elvágtatott.

II.

— Mester ur! Badacs ur! — szólt az öreg Bedő a kovácsműhelybe lépve.

— Parancsoljon Nagyságos ur!

— Teringettét az egész műhelynek! Ki az istennyila vasalta meg a multkor a lovaimat? Két lónak megkelt a lába. A fiam háti lova még most is sántít. Orvost kellett hívni a lovakhoz. Maguk fizetik az összes költségeket, beperelem, elcsukatom azt a gazembert, ki tönk-

retette a lovaimat. Ki volt az? — dühöngött az öreg a műhelyben.

A mester — kinek Bedő egyik legjobb kuncsaftja volt, — megijedt. Melyik is volt?

A műhelyben egy pillanatra megszűnt a munka. Ki is vasalta a multkor a lovakat? Végül a legkisebb inas kisütötte hogy az a cigánylegény, a ki megszökött.

— Ki volt az, hol van?

— Nem tudom nagyságos ur. Megszökött, de nem volt kár érette. Minden éjjel ott muzsikált a cigányok között s két heti előleggel egyszer csak megszökött.

— Ha megtalálom, megbotozom a gazembert. Felakasztatom!

A fiatal Bedő mindezt az utcáról, a kocsin ülve hallgatta. Sejtette, hogy ki volt a megbotozni való. De nem szólt semmit apjának, mikor az melléje ült. A kocsi elrobgott.

III.

Előkelő kávéházban játszott a cigány tivornyázó földesuraknak késő éjjeli órákban. Tetőponton állott a jókedv.

— Hol kése! azzal a pezsgővel te gazember? — Ne azt a motát, mást, . . . ne azt te, a másikat. Huzzad az apád teremtését, mert

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle radio actív Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz az elrontott gyomor 2—3 óra alatt

teljesen rendbehozza.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miertis bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. — Főszéküld és a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerész, Komáromban. Kapható Nagyváradon, minden jobb gyógyszeriar és fűszerüzletben, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kis üvegben is kapható.

koalíció programja amely szerint nem kell adót fizetni és ujonczot állítani, a nagy tömegben számos hívőre talál. De ez nagyon rövidlátó politika, amely előbb-utóbb azokon bocsulja meg magát, mert egy szép napon, mindenkinek meg kell fizetni hátralékos adójait. És majd ha egyszer a koalíció kormányra jut az ő embereik lesznek a legelsők, akik ezt követelni fogják. A javaslatba hozott választó reform a törvényhozás részét nem fogja megváltoztatni a magyarság hátrányára. Most 58 vármegye a magyaroké, az új javaslat szerint 62 lesz az övék. A magyar nép a domináló faj a supremáciáját tovább is meg kell tartani, de ennek nyíltan kell megtörténi, nem pedig elavult és rossz választórendszerrel.

Városi közgyűlés.

— Harmadik nap. —

A városi közgyűlés harmadik napján, tegnap éppen olyan élénk figyelemmel és buzgalommal tárgyalta a törvényhatóság Nagyvárad város jövő évi költségvetését. Az egész délután a kiadási tételeket vitatták, sőt ezt még nem is fejezték be, hanem jórésze a jövő hétre maradt.

Azután következnek a bevételek, s a még hátralevő más ügyek; úgy, hogy a jövő héten is eltart egy két napig a közgyűlés.

Az eddigiekből az látszik, hogy általában elakarják kerülni a közköltelemelést s azért a tisztviselők javadalmazására felvett 50.000 koronát egyelőre függőben hagyták.

A közgyűlés harmadik napjának lefolyása a következő volt:

Bordé Ferencz elnökölt.

Jelenvoltak: Dr. Hoványi Géza, dr. Konrád Márk, ifj. Cser János, Czegléd Sándor, Balogh Döme, dr. Kazay Kálmán, Schwarz Izidor, Beczka Lajos, dr. Halász Lajos, dr. Molnár Imre, Reismann Mór, dr. Moskovits József, Mihelyi Adolf, Heller Ede, Gábel Jakab, Poynár János, Bozóky Béla, dr. Károly Irén, Löwenstein Zsigmond, Aufricht Mór, Munk Jakab, Ternyei Antal, Lakos Lajos, Feldmann Jakab, Markovics Sándor, Tóth Márton, Déry János, Ragány János, Gerő Armin, Komlóssy József, dr. Istvánfy István, Juricskay Barna, Cseresznyés Béla, Darvassy Lajos, Dus

László, dr. Altmann Jakab, Kőszeghy József, Weisz Károly, dr. Gyémánt Jenő, ifj. Rimanóczy Kálmán, dr. Moskovits Miksa, Sztarill János, Fleischacker Gyula, Frölich János, dr. Vueskiss Gyula, Nyíry György, Lewitter Miksa, dr. Várady Zsigmond, dr. Adorján Armin, dr. Weisz Márton.

A költségvetés részletes tárgyalására tértek át.

Először Beczka Lajos szólalt fel a Várad-velenczén tervbe vett szegényorvosi állás rendszeresítése ellen.

Dr. Halász Lajos a költségvetés előtt az ezzel összefüggő új kiadások tárgyalását kívánja.

Dr. Moskovits József a tisztviselők fizetésének javítására felvett 50.000 korona törlését javasolja, bár a fizetés javítása mellett van. Ez úgy is előtérben van s 50.000 koronával nem telik ki.

Mihelyi Adolf azért indítványozta a bizottságnak az 50.000 korona felvételét, mert látja, hogy megfelelőleg az önerőnkől nem rendezhetjük a fizetést. Az államnak kell segílyre jönni s ez be is következik. Míg a rendezés bekövetkezik, azt az összeget a drágasági pótlék biztosítására célozta telvéteni. A közköltő emelésnek nem barátja, mert az építkezési kedv visszaesik; a házak jövedelme csökken az adóemeléssel. Elég, ha most kimondják, hogy a drágasági pótlékot a jövő évre megszüntetik az előre nem láthatókból és megtakarításokból. Ez esetben az ötvenezer koronát törölhetik s a villamos teleptől nem vonják meg a 20.000 koronát.

Gábel Jakab a várad-velenczei szegényorvosi állás rendszeresítése mellett érvel. Minden városrészben szükség volna erre; de legalább azt fogadják el, ami a költségvetésben fel van véve. Kössék ki, hogy a szegényorvos V.-Velencze központján lakjék.

Hoványi Géza a napirendhez szól. Az 50.000 korona ügyét most kapcsolják ki s a végén tárgyalják. A tisztviselőknél legalább annyira segíteni kell, mint a multban adtak. Ezt mindannyian kívánják s hiszi, hogy ezt a közköltelemelést nélkülözhetik.

Dr. Halász Lajos a segéd- és kezelőszemélyzettel és a létszám csökkentéssel foglalkozik. Öt tisztviselőre 10 napidíjas esik. Ennek fele telesleges. Kéri, végül, hogy idevonatkozó indítványát, mely a tárgysorozat szerint később kerülne tárgyalásra, együtt tárgyalja a közgyűlés a költségvetéssel.

Dr. Molnár Imre kéri, hogy a tárgyhoz szóljanak. A szervezeti szabályzat átdolgozása ki van adva egy bizottságnak. Most ne zavarják a dolgokat össze.

Dr. Halász Lajos a tervbe vett szegényorvosi állás szervezése ellen szól. A tisztiorvosok betöltik a hivatásukat. Nincs szükség a szegényorvosi állásra V.-Velenczén.

Bordé Ferencz a szervezett állások dotációját fel kell venni a költségvetésbe. 46 oly egyén van alkalmazva, szolgál, napidíjas, akiknek állása nincs szervezve, de ezekre szükség van. Mióta polgármester-helyettes 9 alka-mazzottat hocsátott el, s egyet sem vett fel.

Dr. Kazay Kálmán a szegény orvosi állás ellen van. Rendezék az egészségügyi közegek feladatait s akkor a szükséghez képest a személyi létszámot állapítsák meg. Szükség van segédorvosokra, de nem Velenczén szegény orvosra. A járványkórháznál kell orvost alkalmazni. Ujra kell rendezni a város egészségügyi ellátását.

Löwenstein Zsigmond a v.-velenczei szegény orvosi állás szükségét fejtegeti. Csak 900 koronáról van szó.

Balogh Döme első sorban külvárosnak kellene szegényorvos, de mivel nem telik, ezt sem kívánja most. A tisztiorvosok kötelesek a szegény betegeket kezelni.

Dr. Konrád Márk a szegényorvosi állás rendszeresítését hangoztatja. A tisztiorvosoknak nem a szegény betegek gyógyítása lenne a kötelessége, hanem a közegészségügyi adminisztráció. De most igen sok időt szentelnek a szegény betegekre.

Ragány János védi a költségvetést. A velenczei segédorvosi állást úgy véli rendszeresíteni, hogy az egyuttal a járványkórházat is lássa el.

Gábel Jakab indítványozza, hogy a szegényorvosi állás kérdését vegyék le a napirendről s utasítsák a tanácsot, hogy mind a három kerület szegényorvosi állásra vonatkozólag a jövő év folyamán tegyen javaslatot.

A gazdasági rovatnál dr. Moskovits József a városi igák beszüntetését és a szállításoknak vállalkozókkal való ellátását kéri. A széna ára tulmagasra van felvéve.

Dr. Halász Lajos törölni akarja a lóversenyre felvett ezer koronát.

Dr. Radó Ignác szintén az igák beszüntetése mellett szól, míg a lóversenyre felvett összeg meghagyását kéri.

ugy képen váglak, hogy attól koldulsz, — gorombáskodott a mulatók egyike.

Az elegáns cigányprimás letette a hegedűjét. A banda húzta tovább.

— Mit henczergsz te purdó, te mocskos képű siheder, huzzad, mert hozzád csapom ezt az üveget.

— Nekem az ur nem parancsol. Engem ne sértgesen. Sértgesse az öreg apját.

Az ügy — amely vállán találta a cigányt — csörömpölve hullott a földre. A cigány egy oroszán dühével rontott támadójára, de ellenállásra talált. Hanem azért egy üveget úgy vágott támadójához, hogy azt menten elborította a vér. Dulakodás támadt. A dulakodás hevében a mulatók egyike a fülébe sugta: Menekülj a sötét folyosón a 21-be. Az erős cigány kirántotta magát s elmenekült.

Minden kutatás kárba veszett. Egy félórával később történt.

A fiatal Bedő bement a szobájába, a 21-esbe. Bezárta az ajtót s lefüggönyözte az ablakokat.

Fölhuzhatnának te meggondolatlan ember már csak azért is, hogy ott hagyta azt a lányt legnagyobb bajában. Szégyeld magad, te gyáva féreg. De most nincs vesztegetni való idő. Vissza menekülsz ahhoz, akit ott hagytál. Megértted? Most itt ez a kalap, ez a felöltő,

Vedd magadra. A hátsó folyosón menekülj! Vigyázz, ha elfognak, talán életeddel lakolsz! A cigány úgy tett, mint monda volt. Távozóban szólott:

— Az Isten fizesse meg!

IV.

... Sátoros cigányok érkeztek a faluba. Ott verték fel sátraikat a falu végén, a cigányviskók mellett. A jövevények bekalandozták a falut üstökkel, tükkel, a vén asszonyok kártyavetéssel, jövendő mondással.

Amikor a sötétség ráborult a tájra, a sátrak mellett kigyultak a tüzek. Oda telepedtek a jövevény és helybeli cigányok együttesen. Összekavarodtak. Csak Susan nem mozdult el viskójuk mögül. Ott ült a homályban.

Egy alak kivált a többi közül s a kovács viskójának vette útját. Illedelmesen köszönt s leült az eresz alá.

— Hát mi az testvér? Nem tetszik a kompánia? élcelődött Susan.

A kérdezett hallgatott.

— Honnan jöszatok?

A kérdezett hallgatott tovább. Csendesen huzódott a kérdező felé, mint egy bántalmazott kutya s megfogta a karját.

— Susan! Hát nem ismeresz meg?

Susanból egy éles sikoly tört ki, a melyre egy pillanatra figyelmesek lettek a tűz körül ülők, de aztán, hogy nem láttak semmit, tovább beszélgettek.

— Hogy kerülsz te ezek közé? — kérde Susan magához térve.

A kérdezett elmondta sorsát. Hogy ur volt, hogy jól ment dolga, hogy egy alkalommal mint szabadult meg a büntetés elől az ifju Bedő segítségével — s itt erősen figyelte Susant, hogy menekült a sátorosok közé, nálok keresve az üldözések elől menedéket.

Gyermeksírás hallatszott a viskóból. Susan kihozta a gyermeket. A jövevény magához ragadta a csöppseget, ölelte, csókolta: Most már nem megyek el, itt maradok.

Ez alatt Gazsi a vén kovács a faluban járt. Beszölt a nagyságos urfihoz is:

— Nagyságos urfi csókolom a kezsit, tesszen egy kissé a jószágra ügyelni ma éjjel. Tetszik tudni — lába van a jószágnak. Jócczakát!

V.

Másnap, napfölkeltkor, az ifju Bedő az öreg kovács előtt állott meg.

Az öreg rohant eleibe.

— Nagyságos urfi, a Peti hazajött, igazán hazajött, biz' Isten hazajött.

Ajándék vételnél fontos, hogy az czélszerű, olcsó és szép legyen.

Mind e három kívánságnak megfelelőnk, mert árainkat olyan olcsóra szállítottuk le, hogy minden más olcsóbb ajánlat csak a minőség rovására lehetséges. —

Kérjük kirakatunkat megtekinteni és az árak olcsóságáról meggyőződni.

KARÁCSONYI OCCASSIO

ÓRIASI VALASZTÉKBAN.

Kenyeres és Engländer

Szent László-tér 1. Kossuth-utcán mellet.

Dr. *Hoványi Géza* indítványozza, hogy utasítsák a tanácsot, miként a jövő évben az igák fenn vagy fenn nem tartására tegyen javaslatot.

K. mlóssy József kimutatja, hogy 24 ló tartása szükséges a tűzoltás és mentőszolgálat ellátására. A többi lovak a sár és kavics szállításához szükségesek. A vállalkozási vagy házi rendszer teljesen a közgyűlés dolga.

Dr. *Várady Zsigmond* arra kér egy részletes kimutatást, hogy az igákkal milyen értékű munkát kapott a város. Ezt terjeszse be a tanács februárra. A terek rendezésére is terjeszsen be részletes tervet, lássuk, mit adna a házi kezelés. Hálásan emlékezik meg a Rhédey-kert felügyelőség, különösen Mezey Mihály működéséről.

Aufricht Mór a városi igák szükségességét fejtegeti. Eppen ez a ressort van legjobban ellátva.

Dr. *Vucskics Gyula* a parkok kezelésére vonatkozólag kívánatosnak tartja, hogy a helybeli kertészeket is szólítsák fel, mennyiért és milyen feltételek mellett vállalnák el a terek gondozását.

A gazdasági rovat tétele változatlanul fogadtatott el, dr. *Hoványi Géza* indítványával együtt. Elfogadták továbbá dr. *Vucskics Gyula* indítványát is.

A villamos világítás.

Ezután következett a vilanyvilágításra vonatkozó rovat tárgyalása.

Dr. *Károly Irén* fejtegeti a régi világítási rendszert és a mostani közvilágítást. Most 64 helyett 84 kilométert világít meg s most kevesebbe kerül a világítás. Számokkal mutatja ezt ki. Így van a középületek világításánál is, 30 ezer koronával terhelték meg a villamos telepet az első évben s most újabb 20.000 koronát akarnak elvonni a villanyteleptől. Ezeket az elvont összegeket a magánvilágítók fizetik meg. Ez helytelen. Megkötjük a kerekét annak az iránynak, hogy olcsóbbá tegyük a villanyt s a polgárok jobban igénybe vegyék azt. Ha módot adnak, hogy a motorok is olcsón kapják az áramot s jó jövedelme lesz a telepnek. A villanytelep létesítése a legbölcsőbb dolog volt. Birja fedezni kiadásait s önköltségét, jövedelmet hoz. De nem szabad megbénítani. Megszavazza a közvilágításra felvett 47.000 koronát.

Dr. *Hoványi Géza* azt vitatja, hogy a villamtelep jövedelmét, ha volna, nem szabad elvonni. Azért állították fel a telepet, hogy jövőben a város terheit könnyítse. Elfogadja, hogy most ne vonják el a 20000 koronát a teleptől, de azon indokolást nem fogadja el, hogy jövőben sem lehet a közczélokra a villamosmű jövedelmét felhasználni.

Weisz Károly azt nehézményeli, hogy a közvilágítás, különösen az főutcákon rosszabb, mint volt.

Balogh Döme kérdésére dr. *Károly Irén* részletesen, a meggyőződés hangján kijelenti hogy a villanytelep gépei és berendezése, a kis gép kivételével, teljesen kifogástalanok. Pár év múlva kitűnő, jövedelmező vállalat lesz a villanytelep.

Dr. *Vucskics Gyula* elismerését fejezi ki *Károly Irén* drnak, de rámutat, hogy az utcai világítás azért gyenge, mert a világító körteket ritkán cserélik ki. Ezt ajánlja a tanács figyelmébe.

A villamos közvilágításra felvett összeget ezután 47.000 koronára emelték fel.

A tanügy.

A tanügy rovatnál *Gábel Jakab* szólalt fel. Czófolja adatokkal, hogy Nagyvárad nemkölt sokat az iskolákra. Arad, Temesvár többet ad ki e czélra. Szerencse, hogy sok Nagyváradon a felekezeti iskola. Adjunk hálát az Istennek, hogy ezek oly óriási terhet levesznek a város nyakáról. Az államosítást kívánja, de csak a községi iskolákra. Foglalkozzék az államosítás kérdésével a tanács.

Dr. *Adorján Emil* czófolja *Gábelt*. Rohamos a tanügyi kiadás emelkedése, különösen azért, mert Nagyváradon páratlanul sok a felekezeti iskola.

A tételt elfogadták azzal, hogy a kereskedelmi iskola segélyét 3000 koronáról 5000 koronára emelték fel s a polgári leányiskolai tanítónők fizetését 200—200 koronával fel-emelték.

A jótékony czélok rovatánál *Löwenstein Zsigmond* 200 korona megszavazását kérte a legújabbban elismert felekezet számára de minden vita nélkül leszavazták az indítványt.

A kereskedelmi és iparkamara részére előirányzott 300 korona segély ellen *Balogh*

Döme felszólt. Terjeszse be a kamara költségvetéseit, számadásait, hogy lássák, van-e szüksége a kamarának a segélyre.

A segélyt azonban megsavazták.

Este 7 órakor a gyűlést az elnöklő polgármester helyettes felfüggesztette. A még elintéztlen ügyek tárgyalását holnap, hétfőn délután folytatják, amikor első sorban a szingizgató által kért szubvenzió kérdése felett határoznak.

Samassa érsek bibornoki avatása.

Hódolattal és örömmel üdvözöljük a második magyar bibornokot, kinek ma adta át Bécsben a király a bibornoki kapucziomot. A fényes ünnepség lefolyásáról a következő bécsi tudósításunk számol be.

Samassa József bibornoki kalapfeltételi szertartása ma délelőtt 11 órakor nagy pompával ment végbe az udvari plebánia-templomban. Fél 11 órakor Don *Zapletal* pápai ablegátus fényes udvari fogaton megjelent és az udvarnál és *Löbenstein* főszertartásmester kíséretében a templomba ment. A főoltárnál rövid imát végeztek és ezután letették a bibornoki kalapot és a pápai brevét a pápai ablegátus számára tenntartott helyen lévő aranytálczákra. Ezután *Zapletal* pápai kiküldött egy udvari biztos kíséretében udvari diszfogaton *Samassa* bibornok lakására mentek, hogy őt a szertartásra kísérjék. Ezalatt az udvari méltóságok a szertartásteremben, a titkos tanácsosok pedig a titkos tanácsosi teremben gyülekeztek.

Eközben a templom is megtelt fényes községgel, köztük *Gruscha* bécsi herczegérsek, *Belmonte* pápai nuncius és *Majer* cz. érsek bécsi udvari plebános. Ezután *Samassa József* bibornok a hatfogatu udvari diszhintón megérkezett a királyi palotába. A bibornok, akit udvari biztosok toadtak a nagykövetek lépcsőinél, a testőrök sordala között a titkos tanácsosi terembe ment. Kíséretében két másik udvari kocsin *Szmrecsányi* Lajos segédpüspök és a velejött papi kíséret érkezett meg. A titkos tanácsosi terem előtt *Choloniewski* főszertartásmester és *Gudenus* báró főkamarsmester fogadta.

Ezután a főudvarmester jelentést tett őfelségének, mire a menet a templomba vonulásra rendeződött. Elöl haladtak asztalnokok kamarások és a titkos tanácsosok. Utána kiment *Samassa* bibornok közvetlenül a király elé. A templomba érkezve, a király a trónemelvényre ment és a térdeplőn foglalt helyet *Samassa* bibornok pedig az ő számára fenntartott térdeplőn térdelt le. A titkos tanácsosi padokon *Goluchowski* gróf külügyminiszter, *Féjerváry* Géza báró miniszterelnök, *Burián* közös pénzügyminiszter és több osztrák miniszter foglalt helyet. *Marschall* püspök csendes misét mondott, mire a király felemelkedett a térdeplőről, a trónszékbe ült és ezzel megkezdődött a tulajdonképeni szertartás.

Zapletal pápai ablegátus az aranytálczán lévő brevét a kezébe vette, a trón elé ment, háromszor meghajtotta magát és latin beszéd kíséretében átnyújtotta a királynak a pápai bré-

— Tán elment az eszed öreg?
— Dehogya is ment. Tessen beszélj.
Peti csakugyan ott ült a bejárat előtt. Felugrott s megcsókolta a kezét az érkezőnek, miközben hálásan meg is szoritotta.

Susan is előjött s egy lóczát tett az érkező elé.

— Hogy kerültél te most haza?

Peti elmondta menekvésének módját, miáltal Susan mellette ült a földön, gyermekét ölében tartva.

Bedő nézte-nézte Susant. Szemeivel majd megegte s így észre sem vette, hogy Peti a lábához simult.

Susan és az öreg dolgaik után néztek. Ők ketten maradtak.

— Kutyája, engedelmes hü kutyája leszek, hiszen az életemet mentette meg. De mondja meg uri szavára: Sohasem bántotta Susant?

Hosszas csend következett, míg végre Bedő szólt.

— Nem Peti Soha! Tudtam, hogy gyanakodsz, hogy azért mentél el — sejtettem s

azért mentettelek meg. Sohasem bántottam. — Köszönöm a nyugalmamat. Áldja meg a jó Isten érette. Parancsoljon velem. Szolgája leszek egész életemben.

— Hé öreg. Számolni valónk van. Gyere ide. Ezt a vityillót lebontod. Ide kaptok egy kis házikót, s egy kis műhelyt. Peti itthon marad. Abban fogtok lakni. Munkát adok én bőven. Hü emberem voltál Gazi mindig, megérdemled. Aztán mosolyogva fordult Petihez:

— No Peti, most már hozhatom a lovaimat ugy-e vasaltatni? Nem lesz semmi bajuk? Peti kissé elpirult.

— Nagyságos urfi, ne a lovaikat, az életét bizza reám, soha egy hajszála sem fog meggörcsülni. A jó Isten engem úgy segítjen.

Bedő föl pattant lovára, s elvágatott. Peti kiállt az ut közepére s nézett utána, míg a porfelhő eltakarta.

Akkor aztán visszatért. Az öreg kovács csendesen dudolgotott s fejszével már bontogatta viskójának egyik falát...

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. az egész megyére. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matraccok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

vét. A király így szólott; »Legatur«. Erre a brévét a pápai ablegátus a főoltár előtt hangos szóval felolvasta. A brévét felolvasása után Zapletal pápai ablegátus a bibornoki kalappal Samassa bibornokhoz ment, meghajtotta magát előtte és vele együtt a királyi trón elé járult. A király előtt mindketten letérdeltek. A király felállott és a bibornoki kalapot Samassa fejére tette. Ekkor Samassa bibornok szintén felállt és a kalappal fején visszament helyére. Kezdetét vette a Te Deum, amelynek végeztével Samassa kibornok a főoltárhoz ment és főpásztori áldást osztott.

Erre a király kíséretével együtt visszavonult a belső termekbe, Samassa bibornok a pápai küldöttel a titkos tanácsosi terembe ment. Ezután a király Samassa bibornokot külön kihallgatáson fogadta, amely alkalommal a bibornok bemutatta ő felségének Zapletal pápai küldöttet és Muccioli grófot. A fogadás után Samassa bibornok udvari diszkocsin visszament lakására.

NAPROL-NAPRA.

Limina apostolorum.

A magyar katolikus társadalom figyelme a most következő napokban az örök város felé fordul. A kereszténység fővárosa felé Róma felé. Az apostolok küszöbe felé. Ahol a magyar katolikus egyház egyenesen X. Pius kezéből új püspököket nyer. Hiszen, szó sincs róla, minden püspök a pápa s a római szentszék választotta. Nem is ebben van az oka annak a kiváló érdeklődésnek, amely mostanában a római kuria felé fordul.

Az új püspökök felszentelése az a kitüntető körülmény, az az örömdetes esemény, amely a magyar katolicizmust, Mária országát méltán büszkévé teszi. A mi megyés főpásztorainkat ugyanis maga Krisztus földi helytartója fogja felszentelni. Ritka megtiszteltetés ez nemcsak az új főpapokra, de a hazára, amelynek földjén apostolkodni fognak és a nemzetre, amelynek fiait a Szentlélek megerősítő kegyelmével, malasztjával a katolikus Magyarország önvédelmi harcában fölfegyverzik.

Méltán ébred föl szívünkben a szeretet, a ragaszkodás és a hála érzete, a római szentszék atyai jóindulatának ilyen gyöngéd, fenkölt és nemes megnyilatkozásánál. Mi az apostolok küszöbének az idők folyamán sokat köszönhetünk már. Tanuja és igazolója a történelem. Elég kár, hogy az utóbbi időben ebben az országban annyian rut hálátlansággal, durva piszkolódással, léha csipkelődéssel és bornirélczettel fizetik meg ezt a már számtalan alkalommal megnyilatkozott jóakarátát a pápáknak.

Számtalanszor halljuk, hogy mi nemzetköziek vagyunk. Ultramontánok, akik Rómához szitunk. És ezt azok mondják nekünk, akiknek most legnagyobb gondját az képezi, hogy hány orosz menekültet és hány odesszai száműzöttet lehet elhelyezni Magyarországon. És a fölületes katolikusok szokás szerint szépen — azaz, dehogyan is szépen — beugranak ennek a vastag föllentésnek és nagyban tiltakoznak, hogy nekik semmi közük Rómához, nekik Hekuba a pápai trón, nekik nem kell az apostolok küszöbe.

Sajnáljuk ezeket a szájhősöket. Büszkeséggel és hálával, örömmel és szeretettel fordulunk Róma felé. Szent Péter széke felé, amely a mi édes magyar hazánk jólétének, bol-

dogulásának, békességének, fölvirágzásának mindenkor oly áldott, hathatós őrállomása volt. Köszönjük a megújulás nagy pápájának, az égő tűz főpapjának, hogy oly apostoli lelkű főpapokat adott nekünk és hogy áldó kezét kiterjeszti följük. Isten áldása száll sokat zaklatott hazánkra e szent aktus nyomában s az ignis ardens lángra fogja lobbantani az új püspökök szívét is, hogy itthon gyujtsa, lángoljon, világítsa, melegítsen. Hiszen ugyanis annyi lélek jár nálunk még a sötétség országában.

(h.)

Előfizetési felhívás.

Mainz lánglelkű főpásztor, Ketteler azt mondotta egy alkalommal, hogy: *aki nem támogatja a katolikus sajtót, az nem is jó katolikus.* De aki önzetlenül támogatja és terjeszti, az valódi apostol. Ezt a nagy igazságot, ezt a szokimondó, bátor jelgét írjuk soraink élére az új évnegyed, az új esztendő küszöbén.

Kik vagyunk, mit akarunk, nem kell bővebben magyaráznunk. Azok vagyunk ma is, akik tizenegyszázötven keresztül voltunk és azt akarjuk ezután is, amit eddig akartunk. Nekünk a sajtó nem üzlet, hanem élethivatás. És ezt a fenkölt missziót lelkünk egész ideálmusával, legjobb erőnkhez képest, tollunk minden becsületes iparkodásával, következetesen iparkodunk betölteni.

Ideálunk az erkölcsileg és vagyoniilag erős hatalmas keresztény Magyarország.

Ezért a szent eszméért vivjük meg kemény küzdelmünket nap, nap után az író toll fegyverével. És, hogy jó harcot harcoljunk, bizonyosága az a *temérdek támadás*, amelyben a rombolás s a gyűlölet sátni szelleme részesíti munkánkat. De bennünket nem lehet eltántorítani. Egy hang sugja nekünk, most vagyunk a legjobb úton, amikor szinte életünkre tör az ármány. És ez a hang, amelyet mindennél többre becsülünk a világon — a *lelkiismeretünké.*

Istennel, a hazáért küzdünk hiven továbbra is és ebben az elszánt harcban joggal számítunk a katolikus társadalom *szellemi és anyagi támogatására.* Ne feledjük a nagy püspök szavát.

Nem jó katolikus családok azok, kik a nyiltan, vagy sorok között vallásgyalázó lapokat virágoztatják föl azon a pénzen, amely teljes joggal a katolikus sajtót illeti!

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek valamint, az esetleges hátralékoknak, ahol fölmerültek, beküldését.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre . — — — — 4 .

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 .

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 .

A TISZANTUL szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Deczember 17 és 19. Előadás a Katholikus Legényegyletben.

Deczember 17. Városválasztás.

Decz. 20. Megyei közgyűlés.

Decz. 21. Koldusápoló közgyűlése.

Urjövét.

Elértük Isten segítségével advent harmadik vasárnapját. Készülünk-e méltóképen az Ur eljövételére? »Közelebb van üdvösségünk, mint a hogy gondolnánk.« Örömmel hirdeti az egyház zsolozsmája: »Közel van már az Ur, jöjjetek imádjuk!« Sőt azt mondja evangéliuma: »Köztetek van!«

Közeledik felénk az Ur mindenkor igazságaival, tanításával; köztünk van az Ur a keresztény világnézet eszméivel: ismerjük-e az Urat? Ti mindnyájan, kik a kereszténységen felépült világban éltek, gondoltok-e arra, hogy ezt az Urnak köszönhetitek; gondoltok-e arra, hogy ezt a keresztény világnézetet fenntartsátok és megvédelmezzétek? Ti mindnyájan, kik ezt a keresztény világnézetet ócsároljátok, ismeritek-e az Urat, ki igazságaival a kereszténység által köztetek van? Nem találó-e szent János további szavainak szemrehányása: »Köztetek van, kit ti nem ismertek.« Bizonyára úgy van, ha mindenki ismerné, senkisémet támadná; ha mindenki ismerné, akkor egyszersmint követné. Az Ur magy mondta, u. i. ha ismernétek, tudnátok, hogy az én országom nem e világból való; tudnátok, hogy az Ur országa sem nem szocialista állam, sem nem kényuralom, sem nem rabszolgaság, jobbagyság, vagy bérmunkás rendszer, sem nem monarchia, sem köztársaság, rem nem liberalizmus, anarchia, nihilizmus, vagy szabadkőművesség; hanem igazság és lélek!

Ha igazság és lélek volna az emberekben, akkor nem volna osztályharc, csalfaság, rombolás és pusztulás, válságok és korrupciók; akkor mindegy volna az emberiség boldogulására akár köztársaság, akár egyeduralom, akár népképviselői rendszer, akár imperiálistikus. Közeledjünk az Urhoz; vissza a keresztény világnézethez! Igazság és lélek kell a választói jog megvitatásához éppen úgy, mint a nemzeti követelmények és a hadsereg kérdéséhez; a nemzetiségi panaszok gyógyításához éppen úgy, mint az éltet adó haza iránt való hűséghez; a szegény nép (mint ők mondják a proletariátus) gyámolításához éppen úgy, mint a hazátlan izgatók al való méltó elbánáshoz; a magán tulajdon védelméhez ép úgy, mint a felekezetek közt való békéhez; a magyar nép elszegényedésének megállításához éppen úgy, mint a bevándorlás és uzsora és az alkoholizmus terjedésének megakadályozásához... szóval a földi boldogulás előmozdításához éppen úgy, mint az örök boldogság eléréséhez.

Ez a keresztény világnézet, melyet az Ur hozott számunkra s melylyel mindig köztünk van országiani, boldogítani s üdvözíteni akar bennünket. Mennyiben közeledünk mi feléje?

Minden attól függ, hogy szívünk közepébe a büszke »Ént« vagy Krisztust, az ő igazságát és lelkét helyezzük-e?

»Közeledik az Ur, jöjjetek, imádjuk.«

M.

* **Városválasztás.** Ma, vasárnap megy végbe Olasziban és Váralján a megüresedett két-két törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltése. A mai választást mindkét városrészen erős korteskedések, agitációk, nap mint nap összejövelelek, előzték meg. Napok óta agitál úgy a szabadelvű, mint a függetlenségi párt hivatalos jelöltjeik érdekében, azonkívül nem hivatalos je löltek is vannak. A polgárok ma bizonyára tekintélyes számban fogják gyakorolni alkotmányos jogukat s óhajtható volna, hogy nem párt s

különösen személyi vagy egyéb kérdésnek tekintessék, hogy ki kerüljön be a törvényhatóságba, hanem, hogy ki fog tudni hiven megfelelni e polgártársai nyújtotta bizalomnak, ki fogja igazán a város érdekeit szolgálni. *Olasziban* a szabadelvűpárt hivatalos jelöltjei: *Sztarill* Ferencz építész és *Rutter* Emil posta- és táviráda igazgató helyettes. A függetlenségi és 48-as párt dr. *Kazay* Kálmán orvost és *Kiss* Dávidot léptette föl. *Váralján* sokkal hevesebb lesz a küzdelem, mert itt önjelöltek fölös számmal vannak. A szabadelvűpártnak *Szmetka* György és *Weiss* Ernő a *Léderer* és *Kálmány* gyár műszaki igazgatója a jelöltjei, míg a függetlenségi párt *Röhlich* Lajos és *Fried* Ferenczcel megy bele a küzdelembe. *Olasziban* a választást *Dus* László városi főügyész vezeti, mellette jegyző *Juricskay* Barna városi II. aljegyző lesz. Az irodai teendőket ellátja *Solyom* Gyula tb. irodaigazgató. Személyazonossági tanuk *Novák* János adópénztári ellenőr és *Lőrinczy* Gyula tb. rendőralkapitány lesznek. *Váralján* választási elnöki minőségben *Reismann* Mór fog működni dr. *Istvánffy* István mint jegyző, *Bacz* Endre tb. irodaigazgató, mint a választási iroda vezetője, továbbá *Kassay* István tb. rendőrbiztos, személyazonossági tanuk segítségével. A választást vezető bizottságok már reggel 8 órakor megfogják kezdeni működésüket.

* **Ottó főherceg állapota.** Bécsből jelentik, hogy Ottó kir. herceg állapotában tegnap óta nem állott be változás. A kir. herceg az éjjel néhány órát aludt ugyan, de újra lázrohama volt. A láz reggel megszűnt s azóta a kir. herceg jobban van. *Ferencz* Ferdinánd herceg reggel tudakozódott a beteg állapotáról. Ma reggel orvosi tanácskozás volt, amelyen *Mracsek*, *Chisry* és *Zsobl* vettek részt.

* **A polgármester hivatalában.** Mint előre jeleztük, *Rimler* Károly polgármester hosszantartó betegsége után tegnap szombaton ment fel először hivatalába. A polgármester, kit a városházán nagy örömmel láttuk úgy a tisztviselőket, mint mások távolléte után, most már teljesen kiheverte a súlyos betegséget.

* **A földmivelésügyi miniszter adománya.** Tegnap leirat érkezett Biharvármegye alispánjához a földmivelésügyi minisztertől. A leiratban a miniszter értesíti az alispánt, hogy tárczájára a tenkei olvasó körnek a Franklin-társulattól száz kötet könyvet adományozott és 20 koronát utalt ki a könyvszekrény elkészítésére. Az adományozásról az alispán legközelebb értesíti az olvasókört.

* **A Barabás asztaltársaság összejövetele.** Van szerencsém tisztelettel meghívni a Barabás-asztaltársaság összes tagjait a vasárnap este 8 órakor a Széchenyi-szálloda éttermében tartandó összejövetelre s kérem, hogy a tárgy fontosságára való tekintettel minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya: a szegény gyermekek felruházása. *Dobozy* János elnök.

* **A koldusápoló közgyűlése.** A sz. Lászlóról nevezett nvárad-i koldusápoló, és figyermek menedékház egyesület. f. hó 21 ik napján d. u. 5 órakor saját helyiségében, közgyűlést, és azt megelőzőleg választmányi ülést tartani, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgya az 1906 évi költségelirányzat megállapítása. Nvárad 1905 deczemb. 14 én. Az együleti elnökség.

* **Megdézsmált mészáros bódé.** Folyó hó 11-én a Nagypiacz-téren Kovács Lajos mészáros sátrát 3 szédelgő mintegy 20 korona

áru erejéig megkevesbitette. De nem élvezték sokáig a lopott holmit, mert *Bott* György rendőrelőőr eltojta a tetteseket *Szücs* Bálint, *Nagy* Ferencz, *Fekete* Béla, *Nagy* István és *Cseri* Miklós személyében és meleg helyre kvártélyozta őket.

* **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. *Ecsedy* Károly belényesi lakos, kir. közjegyző helyettes a nagyvárad-i kir. ügyészség kerületében ügyészségi megbízottul rendelte ki.

* **Előadás a Kossuth-szobor javára.** Tegnap délután a Kossuth-szobor javára előadás volt a színházban. A szoborbizottság mindennap küldte lapunknak több-kevesebb érdekességgel bíró reklámczikkeit, a melyeknek hiven helyet is adtunk. Ennek fejében volt szives a szoborbizottság a színházban lapunk számára tentartott két helyet *másoknak eladni*, nehogy valamiképpen az előadást megnézhessük és róla beszámolhassunk. Ennélfogva beszámolóink egyedül a szoborbizottság ezen kiválóan tapintatos eljárásának följegyzésére szorítkozik. Ez az eljárása a rendezőségnek annál tapintatlanabb, mert a színügyi bizottság ülésén Somogyi igazgató határozottan kikötötte, hogy az általa kiadott tiszteletjegyek respektálandók s ezt a rendező bizottság elnöke tudomásul vette. Jellemző, hogy pár koronáért az igazgató ezen kikötését figyelmen kívül hagyták, anélkül, hogy ezen eljárásukat, szándékukat a színiapon, vagy a lapokban jelezték volna. Ezt nem tették, hanem kitétek egyeseket, különösen hölgyeket a legkellemetlenebb helyzetnek.

* **Eljegyzés.** *Dernyei* Imre várad-velencei római katolikus iskolai tanító, *Dernyei* Ferencz, *Szmrecsányi* Pál püspök udvarmestereinek fia, eljegyezte *Kasza* Irént, *Kasza* János peczeszőlősi malomtulajdonos leányát.

* **Hasihagymáz járvány.** Az élesdi főszolgabíró járásához tartozó Nagy Báród és és Bucsa községekben a hasihagymáz járvány-szerűleg lépett fel. Ugyancsak e járvány lépett fel a cséffai járás Ugra községében is. A főszolgabírák mindhárom helyen megtették a kellő óvintézkedéseiket.

* **Legényegyesületi előadás.** A *Nagyvárad-i Katolikus Legényegyesület*, amely nem hivatalos oly példásan teljesíti, ma tartja hatodik vasárnapi estjét. Folytatólag ismét *Helvey* Lajos dr. lapunk belső dolgozótársa tart előadást a keresztényszocializmusról. Az előadás szoros kapcsolatban van a megelőző vasárnap előadottakkal. Az előadást, amely az est központját képezi, szavaltat vezet be és szavaltat követi. Elsőnek *Lipiczky* Gyula egyesületi rendes tag szavaltja el *Ábrányi* Emil Vándormadár című költeményét. Az előadás után pedig *Popity* János ügyvédjelölt adja elő *Gyürky* Ödönnek A gyárban című szocialis tárgyú poémáját. Az est iránt, mint eddig mindenkor, ezutal is élénk érdeklődés mutatkozik.

* **Felülfizetések.** A nagyvárad-i ipartestület ifjuságának önképző egylete által f. hó 10-én, vasárnap délután a *Fekete* Sas nagytérképében tartott jubeliumi ünnepélyen felülfizettek a következők: *Óváry* Lajos 9 korona 40 fillér, *Nagy* Imre 1 korona 40 fillér, *Pintér* Tamás 1 korona 40 fillér, *Németh* Antal 80, *Kiss* Gyula 80, *Nagy* János 60 fillér. Melyekért ez uton mond köszönetet a rendezőség.

* **Temetés.** Tegnap délelőtt kísérté utolsó útjára a nagyvárad-i sz. káptalan tisztikara egyik fiatal kartársát, *Zivuska* Józsefet. A díszes temetést *Fetser* Antal apátkanonok segítségével végezte a gyászháznál és ő végezte a temetőben is. Az uradalmi tisztikar fiatalabbjai vitték a koporsót ki a gyászkocsira és a te-

metőben a kocsiról az örök nyugóhelyre, a sirhoz. Ott pedig az ájtatos ima után széteszött a gyászközönség és mindenki a megholtak emlékeivel távozott az öröknyugalom helyéről.

* **Köszönetnyilvánítás.** *Bródi* Sámuel ur szives volt a néhai *Flegmann* Arminné urné temetése alkalmából koszoru megváltás czimén az ipartestület menházának 10 koronát adományozni, fogadja ezuton is az ipartestület előljárásába nevében hálás köszönetemet. Nagyvárad, 1905. deczember 15-én. *Bertsey* György ipartestületi elnök.

* **Öngyilkosság.** A múlt hó végén *Brátka* községből eltűnt egy *Szferle* Virág nevű 30 éves leány. A tegnapi nap folyamán a váronkolyosi halászkok a *Körözsől* egy hullát fogtak ki. A foszlásnak indult hullára teljesen ráüllett az eltűnt leány személyleírására. A megejtett nyomozat szerint büntény nem forog fenn.

x **Köhögést, rekedtséget, hurutot** s minden egyéb lélegzőszervi bántalmakat rövid idő alatt végleg megszüntetnek a *Cyklamen szeletkék*. Kapható a *»Kigyó«* gyógyszerárban Nvárad, Bémer tér, ára 60 f.

x **Játék és ajándéktárgyak karácsony és újévre** legolcsóbban beszerezhetők **Kardos** Lipót szerencsebazárjában Szt. László-tér. Hol dusan felszerelt nagy raktár áll a t. vevőközönség b. rendelkezésére. 749.

x **Orfeon a »Lloyd« kávéházban.** Nagy és előkelő közönség nézte végig s mulatott az új *variété társulat* bemutató előadásán, minden egyes tag páratlan a maga nemében, sokat nevettek *Fiedler* hasbeszélő mókáin, *Berényi* és *Perei* komikusok sikerült kupléin, általános tetszést és sok tapsot arattak: *Folán de Hopp* elegáns megjelenésű és ügyes tánc szubrette. *Lotuh d'Or* francia chansonette, *Pamara Grusiuskaja* orosz énekesnő, *Szalai* Katicza énekesnő, *Révész* nővérek ének és tánc kettős, sokat mulatott a közönség a *Szeparéban* című bohózat ötletességén. Naponta új családi műsor. Szabad bemenet. Kezdeté 8 és fél órakor, a n. é. közönség szives pártfogásáért esedezik mély fiztetéssel az igazgatóság.

x **A közönség érdekét** mozditotta elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabászatit teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatakat szerzett szabászt szerződtetett, ki a legdivatosab faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégli, s így bárki *egyhármadrésnyivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölt kívánságra dus collectióját bármikor rendelkezésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

x **Mindenki**, aki csak megfordul **HÁASZ MANÓ** Zöldfa utca elején levő üzletében csodálkozva tapasztalja, hogy mily hatalmas nagy raktár van minden cikkben s milyen olcsók az áruk, ezért tehát *karácsonyi és újévi* ajándékoknak beszerzésére a czeget ajánlhatjuk.

IRODALOM.

Hej hogyha én . . .

Hej hogyha én dalos
Kis madárrá válnék,
Gyöngyvirágos kiesiny
Ablakodra szállnék;
S ha bíbor sugára
Földerült az égnek,
Dalaimmal mindég
Fölebresztenelek.

Hej, ha én az égen
Egy csillag lehetnék,

Ragyogni a Te kis —
Házad fölé mennék.
S ha szempilládról
Elszállott az álm,
Le futnék Tehozzád,
Egy szép holdsugáron.

Hej, ha én az égen
Vándorfelhő lennék,
Bár merre is járnál,
Én utánad mennék.
Ám, de ha meglátnám
Egykor hűtlenségéd,
A világ végéig
Siratnálak Téged!

Szilágyi Béla.

Miért társadalmi szükség az általános titkos szavazati jog? Irta: Huzella Gyula. Mert új típusok lettünk. Ez az értékezés által adott felelet. Mellette pedig az érvek: hogy a gőzgép gyors, a villamosság még gyorsabb s ezek összehozták az embereket. A haza fogalma szűk, jogokat követel mindenki tisztán emberi mivolta alapján s a néplélek a természettudományok terjedésének hatása alatt megváltozott. Ennélfogva a magyar munkás választói jogot követel. Ez a röpirat vejeje.

Ebből azonban nem tűnik ki sem az új típus, sem a társadalmi szükség. Társadalmi szükség, igenis, a választói jog *kiterjesztése*, amelytől pedig évtizedeken át merőven elzárkózott a szabadelpvűpárt, melynek Huzella úr oszlopos tagja ugyanazon évtizedek óta. A magyar munkásnak igenis kell választói jogot adni. De hogy miért kapjon választói jogot az, aki magát nyíltan a magyarság ellenségének tartja, vagy akinek *»dunsztja«* sincs róla, mi a választói jog s hogy mindez égető szükség volna, ez az, amiről a füzet hallgat.

Terjeszteni a magyarságot és a műveltséget: ez a társadalmi szükség. S ezt a mai idők legjobban tanusítják.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Michu lányok, este Smólen Tóni. (Bérletszűnet.)
Hétfő: Jerikó falai. A.
Kedd: Jerikó falai. B.
Szerda: Üdvöske. C.
Csütörtök: Üdvöske. A.
Péntek: Pillangó kisasszony, Szenes legény szenes leány. B.
Szombat: Jerikó falai. C.
Vasárnap délután 4 órakor: Az ember tragédiája. (Bérletszűnet.)

Jerikó falai. Hétfőn este lesz a Szigligeti színházban Sutro Alfréd drámájának bemutatás előadása. Kevés színmű van, amely az újabb időben olyan hatást tett volna, mint ez a darab. Sutro a fiatal angolok közül egyike a legmerészebbeknek és a The walls of Jericho a mult évad legmélyebb és legőszintébb sikere volt. Nem kevesebbre vállalkozott a szerző, minthogy elkeseredett, haragos szatirában megtámadja az angol főnemesség léha, üres, tartalmatlan életét, az asszonyokat megméltelyező kártya- és flört-szenvedelmét, azt a piszkos hajszát, mely a vagyonos közrendűek után folyik, szóval ezt az egész csillogó, formáiban tökéletes és kimért világot, melyet nagyon ingadozó határvonal választ el a legaljasabb büntől. Ez a tüzes szatira tükröt tart a közönség elé. Az érdekes színmű főszerepeit a társulat legelső raguerói játsszák.

A színház vasárnapja. Két érdekes előadás lesz ma a Szigligeti színházban. Délután 3 órakor félhelyárakkal az óriási sikert elért és mindig zsúfolt ház mellett színre kerülő

Michu lányok operett kerül színre Aradi Arankával és Gerlaki Herminnel. Az előadásban kitűnő szerepe van Palásthynek, Székely Gyulának. Este a már három estén át mindig nagy sikerrel adott Smólen Tóni kerül színre a bemutató szereposztásában. A mai előadást új táncok és Palásthy új aktuális kupléi teszik érdekesebbé.

A legközelebbi ujdonságok. Az igazgatóság újjabban a következő új darabokból osztotta ki a szerepeket; Dorrit kisasszony, Schönthau vígjátéka. Az udvari tanácsos, Berczik Árpád vígjátéka, Kültelki hercegnő, operett. Bohém-szereleni, operett, Párbaj, Selyembogár, népszimű. Az ujdonságok legnagyobb része még december havában színre kerül.

EGYESÜLETEK.

Pásztorjáték.

Karácsonyfelé haladunk. Csak néhány nap választ el tőle már. A kedves ünnepek sorában elközeleg a *pásztorjáték* ideje is. Ma vettük az első pásztorjáték híret. Még pedig, ami csak fokozza örömlenket, éppen városunk egyik életrevaló, szorgalmas katolikus egyesületétől. A *Nagyváradai Katolikus Legényegyesület*ől. A derék egyesület az idén rendez először betlehemi játékokat, *Mellau István* igazgató buzgólkodása mellett. A pásztorjátékot két előadásra tervezik, *belépődij* mellett, amelyet a pompásan fejlődő egyesület alapja javára fordít.

Az előadásnak fáradhatlan rendezősége nagy gondnal és ügyszerelettel készíti elő az esteket, amelyek látogatóinak előreláthatólag lelkiépülésére, gyönyörűségére, szórakozására fognak szolgálni. Az egyesület tőle tethetőleg rajta lesz, hogy minél több fényt és minél nagyobb díszet hozzon az est keretébe, a szereplők pedig ugyancsak szorgalmas igyekezettel töreksenek minél hatásosabb alakítást nyújtani. Ilyen lelkiismeretes előkészület után az előadás minden alkalommal méltán számíthat a város katolikus társadalmának tömeges részvételére.

Az előadásról az egyesület a következő meghívót bocsátotta ki:

A *Nagyváradai Katolikus Legényegyesület* karácsony másodnapján és újév napján egyesületi alapja javára jótékonycélú előadást rendez. Színre kerül a

Betlehemi bakker

című pásztorjáték. Irta: Szabó János, három felvonásban, nyolcz eredeti énekszámval. A második felvonásban előkép énekekkel.

Személyek:

Mária	— — — — —	Szabó Juliska
József	— — — — —	Erdélyi Sándor
Angyalok) — — — — —	Gózsa Ilonka
) — — — — —	Ocskó Mariska
Illés, éjjeli őr	Betlehemben	Krupka Ferencz,
Pásztor gazda	— — — — —	Suhajda József
Tamás, öreg pásztor	— — — — —	Galló János
Gyurka, pásztorfű	— — — — —	Csordás Sándor
András) pásztorfű	Halbauer Antal
Miska) — — — — —	Hotya Károly
Böske, gazda leánya	— — — — —	Tóth Marczella
Katicza, Gyurka huga	— — — — —	Kudas Mária
Veronka, Illés leánykája	— — — — —	Farkas Róza
Barabás) utonálló	Fülöp György
Simon) — — — — —	Simon Károly

Az előadás kezdete mindkét alkalommal este egynegyed 9 órakor.

Helyárak:

A három első sorban körszék: 1 korona 50 fillér; a többi körszék: 1 korona; ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér.

Az egyesület alapjának javára szánt felülfizetéseket köszönettel fogadja s nyilvánosan nyugtazza az egyesület.

Amatőr fényképészek szövetsége.

Az amatőr fényképészek orsz. szövetségének előkészítő bizottsága felhívást bocsátott ki minden városban hol az amatőrök akár birnak, akár nem egyesülettel, hogy összességük alakítsa meg a *Magyar Amatőrök Országos Szövetségét*. A szövetség létesítése esetén az amatőrök művészetének fejlesztése hatalmas lendületet nyer. A tervezett alapszabály szerint a központi tag évi 24 koronát a vidéki rendes tag 16 koronát fizet, melynek ellenében az a japszabályszerű jogokon kívül díjtalanul megkapja a szövetség hivatalos lapját az Amatőrt. Az alapító tag egyszersmindenkorra 200 koronát fizet. A pártoló tagok évente meg nem hárarozott összeget, a felsőosztályu középiskolai tanulók pedig 6 koronát fizetnek s évi 8 koronáért megkapják az Amatőrt.

TÁVIRATOK.

A válság.

Lukács.

Budapest, decz. 16. (Saját tud. táv.) Kompromisszum-hírek szállnak a levegőben, mint az ólmos felhőköl a hó. *Lukács* László akciója vezet. Amit belpolitikai rovatunkban elmondottunk, telefonjelentésünk megerősíti. Lukácsnak nincsen missziója. Egyik újságírónak kijelentette, hogy csak *családi ügyben* jött föl Bécsbe. De, mert alkalma volt hozzá, hát egyttal politikai személyekkel is érintkezett. Délután 3 órakor visszautazott Budapestre.

A kormány bécsi félhivatalosa azt írja, hogy ismerve Lukács következetességét, ha valamely akciót helyesnek talál, rövid időn belül remélhető, hogy a *koaliczió csakugyan átveszi a kormányt*.

Arról egyébként, hogy Lukácsnak mik a tervei, csak a disszidensek tudnak valamit és *Kossuth*. Van olyan verzió is, amely azt mondja, hogy Lukács már tegnap audiencián volt Fejerváryval egyttesen.

A keddi ülés.

A december 19-iki országgyűlést megelőzőleg hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tart a vezérőlbizottság. Az ülésen *Apponyi* elnököl. Az ülés foglalkozni fog a helyzettel, azután formulázza állásfoglalását, a keddi ülés várható fejleményeivel szemben. A néppárti és újpárti bizottsági tagok kérdést intéznek az elnökséghez Lukács akcióját illetőleg.

Hétfőn délután 5 órakor a függetlenségi párt is értekezletet tart. A főrendiházi ellenzék hétfőn a Nemzeti Kaszinóban tanácskozik. — *Batthyány* Tivadar gróf bejegyzti régebről elmaradt indítványát az általános választói jogról. — Hir szerint még nincs eldöntve, hogy kedden csak az első ülészakot zárják-e be, vagy csakugyan elnapolják-e az ülést.

A nemzeti ellenállás.

Beniczky Lajos pestmegyei alispán hivatalbalépéséről a következő újabb részleteket közlik: Az alispánt *Dubravitzky* László üdvözölte a tisztakar élén.

Az alispán meghatottan mondott köszönetet s minden tisztviselővel kezét fogott. Elmondotta, hogy mindenről értesült időközönként és megdöbbenéssel szemlélte távolból az eseményeket.

Aztán Fazekas kíséretében eltávozott. Később Prónay, Gulner és Tóth látogatták meg az alispánt. Vigyázó gróf helyettes alispán lemondott. Lemondásáról jegyzőkönyvet vettek föl. Majd a hajduk tisztelegtek Beniczkynek. Koháry Pál, a legöregebb hajdu könyves szemmel üdvözölte az alispánt.

Az alispán aztán átüzent Rómerhez, adja át a kulcsokat, pecsétet, irományokat. Rómer kijelentette, hogy az alispánnak, mint előjárójának föltétlenül engedelmeskedik, miután helyettes alispáni minősége megszűnt. Aktákat, pecsétet, kulcsokat átadta.

Beniczky kijelentette, hogy sem Laszberg, sem Rómer hatáskörét nem ismeri el. A rendőri felügyeletet nem tűri meg.

Cseressnyést csöndben installáltak Makón. Letette az esküt öt tisztviselő, hét megyebizottsági tag jelenlétében. Beszédet intézett aztán az — egybegyűltekhöz. A tisztviselőket engedelmesre intette.

Az utcákon csendörök, katonák czirkáltak. A megyeházon az ajtókat még tegnap föltörette Cseressnyés főispán, amiért a tisztifügyész ma bünyenyítő följelentést tett.

Pongrácz gróf ma reggel Kassára érkezett. Kilencz csendőr kíséretében ment a vármegyeházára.

Ferdinándy Gyula helyettes alispánt fölfüggesztette, mert nem hajtotta végre rendelkezéseit. Most Pallaghy Gyula a helyettes alispán helyettese. Hír szerint a főispán az összes főszolgabírákat is fölfüggeszti. Eddig Jászay Istvánt, a központi járás főszolgabíráját függesztette föl, miután nem tisztelgett nála és megtagadta az engedelmesseget. Helyettesítette Fáy Barna főszolgabíróval.

Issekutz Győző arra a hírre, hogy testvérét Issekutz Gyula táblabíró Marosmegye főispánjává szemelték ki, levelet irt a táblabíró fiának, hogy tartsa vissza atyját ettől a szerencsétlen lépéstől, különben nem ismeri el testvérének.

A néppárt

Kaas Ivor báró helyére a néppárt mai értekezletén Molnár Jánost delegálták.

Uj főispán.

Sárosmegye uj főispánjává Bornemissza Ádám volt szabadelvű képviselőt nevezik ki. Installációja december 28-án lesz. Már minden előkészületeket megtettek — a beiktatásra.

A románok.

A román nemzetiségi képviselők táviratilag följelentették a királynál, Fejérvárnál, Kristóffynál Arad-, Fogaras-, Hunyad- és Küküllőmegye tisztviselőit, hogy tendenciózus híreszteléseknek hitelt adva telerakták katonasággal a békés románlakta községeket, noha erre az intézkedésre nem volt szükség. A román nép mindig hű volt királyához és hazájához.

A képviselők kérik az abuzus megszüntetését, a katonaság visszarendelését, miután a beszállás az amugy is szegény népre óriási terheknt ró. Ha a nyomasztó helyzet meg nem szűnik, a román nép szimpátiája elvesz a katonasággal szemben . . .

Elkobzás.

A Népzaszló című lapot Pósa Lajos költeménye miatt elkobozták. Miután egy könyvkereskedőnél egy detektív — Pósa bácsi lakását tudakolta, hamarosan elterjedt a kószahír, hogy a gyermekek poétáját letartóztatták. Nemsokára kiderült aztán, hogy nem igaz.

A béke.

Mint lapunk zártakor jelentik, Fejérváry egy legujabb nyilatkozatát korpoltálják.

Minden számottevő politikus, minden gondolkodó ember óhajtja a békét, ugymond a miniszterelnök. Valószínűleg meg is lesz. De hogy mikor, azt senki sem tudja.

Látnivaló hogy a nyilatkozat nem tulságosan sokatmondó.

Czáfolat a román mozgolódások ügyében.

Budapest, decz. 16. (Saját tud. táv.)

A brassói *Gazeta Transylvaniei* megbotránczik azon a makacsságon, amelylyel a magyar sajtó orgánumai minden czáfolat daczára fenntartják, habár mérsékelt hangnemben, az oláh lázadásról szóló hazugságokat. Szomorú, hogy ily alaptalan, kószá hírek bejárják a világsajtót, tisztán azon czélzattal, hogy a román elem, mint forradalmi elem kompromitáltassék. Mindezekből azt következteti, hogy ezen egyes, de nagyon csunya cselszövéssek azzal a tudatos hátgondolattal lettek kigondolva hogy a hatalom közegeinek ürügye legyen üldözöbe venni a románokat.

NYILTÉR.

*** A legdivatosabb ***

névjegyek

olcsón készítettnek

a Szent László nyomdában

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Kitünő alkalom!

Kiárusítás! N e h a i Kiárusítás

Patta Manó

ékszerész-üzletében lévő áruk
f. évi november hó 16-ától kezdve
hatósági engedély alapján kiárusíttatnak.
Mélyen leszállított szabott áron kerülnek
eladásra az összes raktáron levő nagymennyiségű
tárgyak, u. m.:

arany és ezüst ékszerek, briliánsok,
férfi és női arany és ezüst órák
és lánczok, nickel tárgyak, evőeszközök,
függők, gyűrűk, szemüvegek és
látszerek, mindennemű modern esze-
cessziós dísz tárgyak.

A kiárusítás a fő-utczai Orsolya zárdá mellett
levő üzlethelyiségben történik.

Kiárusítás! Kiárusítás!

Kitünő alkalom!

Kemény

Béla

magánmérnöki irodáját

== a fő-utcza ==

Rimanóczy-házba

helyezte át.

Az „Első nagyvárad
czipő- és csizmagyár“

Moskovits Farkas és Tsa cég.

mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és kizárólag a legfinomabb lábbelieket *kézimunkával* készítetteli.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5 számú szájat hazban (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében

férfi, női, fiu és gyermekezczipőket, vízmentes csi mákat, eredeti gyári árban minden pár lábbelin a szabott ár rá van piombálva — árusít.

Kitünő anyag! Legjobb szabás!
Tartós munka!

Kényelmes viselet! Legdivatosabb fagon!
Telefon: 417.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kigazdák számára.

Irtá: RÁTKAY JÓZSEF.

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenemű tükör, réz- és vasbutorok a lehető legbiztosabb árszámítás mellett a leg-
szébb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel mellett készülnek minden szakmába vágó asztalos, karpitos és díszítő stb. munkák, javítások a legújatosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 11.

Az éjszaka olyan, mint valami nagy, sötét víz, amely mozdulatlanul nyugszik most, miután elöntötte az egész világot. Sem hullámot nem ver, árnyéka sincs s feneketlenül mély. Az ember fél, mikor beletekint ebbe a holt vízbe. Most fölhangzik az éjjeli őr kiáltása, aztán újra mélységes csönd támad köröskörül.

— Néni — suttogja újra Foma.

— Nos?

— Hozzad megyek.

— Igen, gyere galambom.

Mikor a néni ágyába feküdt, odasimult hozzá szorosan s így szólt:

— Meséld!

— Éjjel? — mondta a néni álmosan.

— Kérlek szépen.

Anfiszta néni hallgat a kérésre. Ásítovzavereked hangon, behunyt szemmel mesélni kezd. — Tehát, hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy szegény ember és egy szegény asszony. Olyan nagyon szegények voltak, hogy betévíz falatjuk sem volt. Koldultak s olykor-olykor kaptak is egy kis kenyérhéjat, amitől egy napra jóllaktak. Egyszer aztán gyermekük született. Mit volt ma tenni? A gyerek megvolt, azt bizony meg kellett keresztelni. Csakhogy a szegény asszony meg a szegény ember nem tudott gazdag lakomát rendezni a komámuramnak s így aztán nem is jött el senki a keresztelőre. Megpróbálták ők mindent, de csak nem akart eljönni hozzájuk egy lélek sem. Elkézdtek imádkozni. Istenkém, édes jó Istenkém. . . .

Foma ismeri ezt a mesét, amely az Isten fiáról szól, sokszor hallotta s most látja maga előtt, amint fehér lovon nyargal a keresztapjához. Egy nagy sivatagon visz keresztül az útja s ott látja maga előtt mindama kinokat, melyek a bűnösöknek el kell szenvedniök, aztán úgy érzi, mintha ő maga ülne a hóhérré paripán s hogy minden szenvedő sóhajtása és könyörgése hozzá volna intézve. Szíve összeszorul, mellét kimondhatatlan félelem szállja meg, szemébe

könnyek szöknek s nyugtalanul hánykolódik ágyában.

— Aludjál gyermekem. Isten veled van — mondja Anfiszta néni s abbahagyja a mesélést.

Az ilyen éjszaka után Foma vidáman ébred föl, megmosakszik, gyorsan megissza teáját s az iskolába siet. Zsebében sok sütemény van, melyet örömmel ad Jesovnak, aki alaposan ki is használja kis pajtása bőkezűségét.

— Hoztál ennivalót? — kérdi Fomától, miközben hegyes orrát szivogatja. Add ide, Üres gyomorral mentem el hazulról. Elaludtam. . . Két óra volt, mikor lefeküdtem, mert tanulnom kellett. Elkészítetted a számtani feladványt? Oh, te álomszuszek! No, majd én elmondom.

Éles, apró fogával beleharapott a süteménybe, dorombolt, mint a macska, a ballábával a taktust verte hozzá s rövid, szakgatott mondatokban mondta a számtani feladványt:

— Érted? Egy óra alatt nyolcz hektoliter folyt . . . és hány óráig tartott? — Hat Ejnye de jól süt néni! Tehát a hatott meg kell szorozni nyolczszal. . . Szeretted a snidlingeset? Én nagyon! Nohát, az egyik csapon negyvennyolcz hektoliter folyt ki egy óra alatt . . . és összesen kilenczvenet öntöttek bele a kazánba. . . érted tovább?

Fomának jobban tetszett Jesov, mint Smolin de azért Smolinnal jobb barátságban volt. Nagyon csodálta Jesov ügyességét és elevenességét s megértette, hogy Jesov okosabb és jobb volt, mint ő, irigyelte s féltékenykedett rá, de egyáltalán úgy sajnálta őt, mint ahogy a gazdagok sajnálják a szegényeket. Jesov azonban, aki jólakott pajtásai fölött szeretett gonyolódni, gyakran így szólt:

— Oh, ti palacsinta-vitézek!

Foma rossz néven vette ezt a gonyolódást s egyszer így szólt:

— Hát te. . . te koldus. . .

Jesov sárga arcán foltok támadtak s lassan így felelt:

— Jól van. . . Többé nem sugok, nem segítek és számár maradsz.

Három napig voltak haragban egymással, ami a tanítónak nagyon kellemetlen volt, mert ez idő alatt kénytelen volt kétizben is rossz osztályzatot adni az általánosan tisztelt Matojec Ignác fiának.

Jesov mindent tudott, elbeszélte, hogy az államügyészek szobalányának kis fia született s hogy ugyanaznap az államügyész felesége forró kávéval öntötte végig az urát; tudta, hogy hol lehet a legjobb halat fogni; tudta, hogy miképpen kell jó madárcafpát készíteni s hogy hol kell fölállítani; tudta s kimerítően elmesélte, hogy a katona miképpen akasztotta föl magát a kaszárnyában; tudta, hogy melyik fiu atyja küldött ma a ándékot a tanítónak.

Smolin ismeretei a kereskedő világ dolgai köréig terjedtek. Első sorban azt szokta megállapítani, hogy két ember közül melyik a gazdagabb s megbecsülte a házakat, hajókat és a lovakat.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905. decz. 16-án.

London vista	115.50
Páris vista	95.20
20 márkás arany	86.20
Magyar aranyjárdék 4%	95.75
Magyar koronajárdék 4%	96.50
Magyar koronajárdék 3 1/8%	2.13
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	156.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.75
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölesön	100.60
Tisza-zab. és szegedi sorsjegy-kölesön	117.65
Osztrák járdék papírban	100.—
Osztrák járdék ezüstben	156.—
Osztrák korona járdék	16.30
Osztrák járdék aranyban	787.75
1860. oszt. államsorsjegyek	666.05
Osztrák-magyar bankrészvény	654.—

Magyar hitelbank részvény	19.15
Osztrák hitelbank intézeti részvény	117.71
Osztrák-magyar államvasuti részvény	240.04
20 frankos arany (Napolendor)	95.55
Német birodalmi márka	23.57

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 16.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	706.—
Leszámitoló bank	499.—
Rimamurányi	548.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	681.75
Közuti vasut	582.50
Városi villamos vasut	316.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, decz. 16.

Buza okt.	16.38
Rozs okt.-re	13.16
Tengeri április 1906	13.38
Zab ápr.-ra	13.16
Repeze aug.-ra	21.06

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A rozmaring. Igen csinos vers. Besoroztuk a karácsonyi számba.

Rasid. A karácsonyi számba jönni fog, bár kissé hosszú. Akkor sokan jutnak szóhoz s a rövidebb dolgok hatásosabbak. Nem kapnánk valami rövidebbet? Akkor a mostani későbbre maradna, esetleg két számba.

Munkámat áldd meg Istenem! Karácsonyra besoroztuk.

M-r K-y. A nemrég érkezett tárczát karácsonyra soroztuk be. Ha csak addig valami, külön a karácsonyi szám részére készült dolgot nem kapunk.

Becsület! Karácsonyra jönni fog. De ha a karácsonyi számba még valami rövidebb dolgot kapnánk, akkor a Becsület! újévi számunkra maradna.

T. munkatársainkat, a kik a karácsonyi szám részére dolgozatokat szántak, ismétlem kérjük, szíveskedjenek munkálataikat szerda estig okvetlenül hozzánk juttatni.

V. J. Töttelek. Köszönet a szíves érdeklődésért. A legényegyesületi előadások és fölolvadások egyébként, nagybárá egész terjedelmükben, külön füzeben fognak megjelenni.

Sz. J. Köszönjük; az egyik karácsonykor jönni fog.

K. J. Ugyanez az üzenet szól Önnek is.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fabry Testvérek

divatáru üzletében

Fő-utca, (Moskovits-palota)

az eladás

mélyen leszállított árak mellett, készpénz fizetéssel megkezdődött.

Nagy választék:

férfi, női divatáru tárgyakban, továbbá a legfinomabb kalapok, cipők,

fehértűk, ingek, gallérok, ujak-

kendők, különböző ajándék tárgyak

igazi alkalmi vétele.

1419

Megnyilt a Könyvkiadó

Fő-utca és Szaniszló-u. sarkán, (Stern-palota).

100,000 kötet könyv az irodalom minden ágából.

Bámulatos olcsó árak!

Könyvek 5 krajczártól feljebb!

Szabad bemenet, — bárki megtekintheti.

Több ezer kötetből álló kath. teológiai könyvtár. 1362

A Liniment, Capsici comp.,
a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
pótléka.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt háziaszer bevétele után, — a mely minden gyógyszerben kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a Richter cégre.

Naponta friss uradalmi tea vaj!

Blaha Istvánné.

fűszer-, csemege- és borkereskedése
Nagyvárad, Fő-utca, Stern palota.
Széchenyi-szállodával szemben.

A téli idény beáltával van szerencsém friss hozatalu **csemege árúimat** ajánlani.

Kassai és prágai sódar, debreczeni paprikás és husos szalonna, felvágottak, sajtok, halak, conservek, pástétomok, californiai aszalványok, valamint közvetlen behozatalu Jamaicai s angol rumok, friss tea kenyerek, orosz és Ceylon teák. Legfinomabb csokorkák és csokoládé bonbonok. A híres lengyelországi *Baczevsky-féle likőrök.*

Ugyszintén a méltóságos özv. Lukács Györgyné urnától vásárolt ó boraim eladását is megkezdtem. S azt a következő árakban árusítom: *Risling, Cabernet, Szevénio* literes palaczkokban *88 fillér. Mézes 80 fillér.* Üres üvegeket 8 fillérbe visszaveszek. 50 literen felül fogyasztási adó nélkül.

Valamint mindenféle fűszereket és friss töltésű ásványvizeket, idény szerint frissen lőtt vadakat a legolcsóbb árak mellett.

Egy kísérlet mindenkit meggyőz, hogy kevés kiadás mellett, mily finom árut lehet olcsóért vásárolni. Szíves pártfogást kér

mély tisztelettel: 1281.

Blaha Istvánné.

Naponta friss uradalmi teavaj!

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel;

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek, állami, megyei és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgálok felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon szám 424

930

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Karácsonyi maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jóhírnevű »Probst Károly és Társa Utódai« cég csődlőmegett és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kellemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva jó minőségű kézmű- és divatárubból eddig nem létezett **rendkívüli olcsó árak** mellett, dus választékot szolgáltatni.

A karácsonyi és ujévi ünnepekhez igen alkalmas és czélszerű ajándékok beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol női szövetek, selymek, vásznak, fehérneműek, szőnyeg, függöny, paplan és ágyneműekben stb. dus választékot tartunk.

Fentiekén kívül rendkívüli olcsó árban szolgálhatunk boákat, női és gyermek harisnyákat, keztyűket, meleg alsó trikót, ruhákat, férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olcsó áron bevásárolni lehessen, kérjük a t. cz. vevőközönséget áruházunk megtekintésére, előre is biztosítva, hogy **olcsó, szabott árak** mellett fogjuk a szükségletét kielégíteni.

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokróczok, flaneltakarók.

Szörme-kabátok, boák és muffok.

Női és gyermek felöltők.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pöttéka

egy régiónak bizonyult háziser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, osztnál és meghűléseknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosság legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest**en.

Richter gyógyszerlára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

AMERIKAI

ÁRUHÁZ

kézmű- és női divatár raktár
Nagyvárad, Fő utca. (Bazár épület).

Legolcsóbban és legjobban beszerezhető

KARÁCSONYI

és

UJÉVI

ajándékok.

Ez, alkalommal a már ismert olcsó áraknál is olcsóbban lesz minden cikkkforgalomba hozva.

Azért árulhat legolcsóbban, mert ez üzlet Nagyvárad legnagyobb forgalmú üzlete.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a háztulajdonos urakat, hogy **1906** év január hó 1-től a legmodernebb követelmények szerint, a közegészségügy szempontjából fontos újítást létesítünk vállalatunkban. A mostani szemét-ládák helyett a higiénikus érdekeknek minden tekintetben megfelelő

gyűjtő-kocsikat

állítunk fel, amelyek a szemetet minden nap szállítják igen t. előzetőink házából.

Ezért is a legmélyebb tisztelettel kérjük a t. háztulajdonosokat, sziveskedjenek nagy áldozatokkal kibővített vállalatunkat kegyesen támogatni és előfizetőink sorába lépni.

1418. Tisztelettel:

A mindennapi szemétkihordó vállalat.
Telep: Lovas-utca 636. szám.
Telefon 497. szám.

Levelező-lap utján vett értesítésre megbizottunk azonnal megjelenik.

A gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozom tudomására, hogy hazai

gácsi pokrócz-gyártmányaink

egyedüli eladásával Biharmegye számára

SPITZER TESTVÉREK nagyvárad kerkeskedő-czég van megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlan jó, tartós hazai pokróczokra felhívjuk figyelmzettetni bátorkodunk, hogy

valódi jó gácsi-pokrócz

másnál mint nevezett czégnél nem kapható és kérjük rendeléseivel közvetlen a SPITZER-czéghez fordulni, ha megbizható és jó tartósságu pokróczokat kíván beszerezni. Az árak ugyanazok mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1905. november hó.

Tisztelettel:

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár.

Lópokróczok darabja 1 frttól kezdve.
Szőnyegekől praktikus, jó minőségek 25 krtól kezdve.

BELEPÉSI FELHIVÁS.

A Biharmegyei korona takaré- és hitelszövetkezet

1906. évi január 1-én

új évtársulatot kezd,

mely 1908. december hó végéig tart.

Egy üzletrész egy korona.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

A szövetkezet helyisége:

a Biharmegyei Takarékpénztár 1-ső emeleti üzlethelyiségében van, Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 2. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltó-üzletben már a mai naptól kezdve elfogadtanak.

Az igazgatóság.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztóközönséget, hogy izzólámpa körtéket tással egyértánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** honalyos (matt), szines fényképsz lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülés eladásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-b watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlápák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

Lőrincz Mór Nagyvárad, Szt. János-u. elején.

Fióküzlet: Zilah, Rákóczy-utca.

Ajándék tárgyak.

Gyermekek és felnőttek részére, használható, czélszerű és szórakoztató tárgyak igen nagy választéka, u. m:

Játékaruk, hangszerek, torna-kellékek, utazó-kellékek, kézműves-árak, diszmű-árak, vadász-kellékek, divatos női kezitáskák, salon-diszek, bőr, plüs, és fa-kassetták.

984

Vegytisztítónkra

felhívjuk a n. é. közönség
becses figyelmét.

Tisztelettel

a „Gőzmosóda r. t.”
igazgatósága.

Dr. Politzer Jakab szanatoriuma és vizgyógyintézete Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, forrólégkezelés, gőzszekrény, püstyén-izsapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógy mód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, sziv-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegszűnál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.
Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Nagy karácsonyi vásár alkalmi ajándékok,

szép ruhakelmék, mosó barchetek. Kis véges Chiffonok és vásznak, gyönyörű fehérneműek, zsebkendők, szőnyegek, olcsó árban selyem és satin paplanok minden színben, alsó ingek, alsó nadrágok, kötött keztyűk és harisnyák.

Elegáns színházi fejkötők, selyem Chalkak, szép tüllgallérok és minden itten fel nem sorolt cikkek, a karácsony alkalmából mérsékelten leszállított árban lesznek a közönség rendelkezésére bocsátva.

Kiváló tisztelettel:

AJTAY GYULA ÉS TÁRSA

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannonia-szálloda mellett.

Nagy karácsonyi vásár az ujonnan berendezett Korona- és Filler-bazárban.

Fő-utca, városi Bazár-épület.

MEGNYILT A KORONA-BAZÁR! hol legolcsóbban lehet vásárolni karácsonyra mindennemű gyermek-játékokat, ajándék- és dísz tárgyakat, utazó készleteket és bőröndöket. Női és férfi fehérneműeket, dohányzó készleteket.

Régi helyiségünkben csak december hó végéig tart az eladás.

Teljes

tisztelettel:

FRISS és TSA KORONA- és FILLER-BAZÁR. Fő-utca, városi Bazár épület.